

Välfärdsområdesstyrelsen 21.9.2026

**Svar på den av ledamot Alaviiri och 27 andra ledamöter
inlämnade fullmäktigemotionen om att trygga beviljande av
personlig assistans på lika grunder**

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Westergård Mikaela
Motturi Teija
Villgren Kati

Beslutsförslag

Välfärdsområdesdirektör Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa seuraavan vastauksen
valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Länsi-Uudenmaan
hyvinvointialue tarkistaa henkilökohtaisen avun
myöntämiskäytäntöjä siten, että vaikeasti autistiset tai
puhumattomat henkilöt eivät jää palvelun ulkopuolelle
kommunikaatioon tai diagnoosiin liittyvien syiden perusteella.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vammaispalveluissa
palvelutarve arvioidaan aina yksilöllisesti yhteistyössä
asiakkaan sekä tarvittaessa hänen läheistensä ja muun
tukiverkostonsa kanssa. Vammaispalvelujen lähtökohtana on,
että palveluja myönnetään silloin, kun henkilön
palveluntarpeeseen ei voida vastata ensisijaisilla
peruspalveluilla ja kun palvelu on välttämätön henkilön
suoriutumiseksi tavanomaisessa elämässä. Henkilökohtaista
apua voidaan myöntää myös työhön, opiskeluun,
harrastuksiin, yhteiskunnalliseen osallistumiseen sekä
sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämiseen.

Palvelutarpeen arvioinnissa asiakas tavataan lähtökohtaisesti
hänen omassa toimintaympäristössään, jotta avun tarve
voidaan arvioida mahdollisimman konkreettisesti suhteessa
arjen tilanteisiin. Jos avun tarve liittyy työhön, arviointia
voidaan tehdä työpaikalla, ja jos tarve liittyy kotona
selviytymiseen, arviointi tehdään asiakkaan kotona.
Arvioinnille varataan riittävästi aikaa, ja asiakkaalle annetaan
mahdollisuus tuoda esiin oma näkemyksensä siitä, mihin hän
tarvitsee henkilökohtaista apua. Samassa yhteydessä
arvioidaan myös mahdollinen apuvälineiden, asunnon
muutostöiden ja muiden palvelujen tarve. Näin muodostetaan
kokonaisuus, joka tukee asiakkaan yksilöllistä arkea ja

elämäntilannetta. Asiakkaiden tuntimäärät vaihtelevat yksilöllisen tarpeen mukaan.

Vaikeasti autististen ja puhumattomien henkilöiden palvelutarpeen arvioinnissa huomioidaan asiakkaan toimintakyky, avun tarve, kommunikointikeinot, toimintaympäristö arjen toimintatapoineen sekä käytettävissä oleva muu palvelukokonaisuus. Ratkaisuja ei tehdä asiakasryhmä-, vamma- tai diagnoosiperusteisesti, vaan jokaisen asiakkaan tilanne arvioidaan yksilöllisesti suhteessa henkilökohtaisen avun tarkoitukseen ja asiakkaan välttämättömään avuntarpeeseen. Pelkkä puhekyvyn puuttuminen tai autismidiagnoosi ei siten ole henkilökohtaisen avun myöntämisen este eikä toisaalta yksinään peruste palvelun myöntämiselle.

Henkilökohtaisen avun palvelun käyttämisen edellytys on, että asiakas pystyy ilmaisemaan oman tahtonsa avun sisällöstä. Tämä tarkoittaa, että asiakas kykenee ilmaisemaan mielipiteensä ja toiveensa siitä, mitä hän haluaa avustajan tekävän niissä toimissa, joihin hän tarvitsee apua. Tahtoa voidaan ilmaista myös muutoin kuin puheella, esimerkiksi asiakkaalle soveltuvilla vaihtoehtoisilla kommunikointikeinoilla. Vaikeasti autististen ja puhumattomien henkilöiden palveluratkaisut perustuvat näin ollen yksilölliseen tilanteen arviointiin, eivät yksinomaan diagnoosiin tai puhekyvyn puuttumiseen.

Valtuustoaloitteessa on esitetty huoli siitä, että asumisyksiköiden ohjaajien aika ei riitä ulkoiluun, harrastuksiin tai yksikön ulkopuoliseen toimintaan, mikä heikentää hyvinvointia ja osallisuutta. Asumisyksiköiden kanssa tehdyt sopimukset kattavat asiakkaiden yksilöllisiä tarpeita yksikön ulkopuolisessa toiminnassa. Oman asumispalvelutuotannon osalta henkilöstömitoitus pyritään suunnittelemaan siten, että se tukee henkilökunnan mahdollisuutta avustaa asiakkaita ulkoilussa ja harrastustoiminnassa. Mikäli puutteita havaitaan esimerkiksi asiakaspalautteiden, muistutusten tai epäkohtailmoitusten kautta, siihen puututaan ensisijaisesti yksikön omavalvonnallisilla keinoin ja toissijaisesti hyvinvointialueen toteuttaman valvonnan kautta.

Yhteenvetona todetaan, että nykyinen palvelutarpeen arviointiin ja yksilölliseen harkintaan perustuva menettely turvaa myös vaikeasti autististen ja puhumattomien asiakkaiden tarpeiden huomioon ottamisen.

Lisäksi aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää

1. merkitä aluehallituksen antaman vastauksen valtuustoaloitteeseen tiedoksi, ja

2. todeta valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Aluevaltuutettu Alaviiri sekä 27 muuta valtuutettua ovat jättäneen aluevaltuuston kokouksessa 28.4.2026 § 33 aloitteen koskien henkilökohtaisen avun yhdenvertaisen myöntämisen varmistamista.

Toimivalta

Hallintosäännön 26 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaan liittyvissä asioissa. Aloitteeseen, jolla ei ole talousarviovaikutuksia ja jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, tulee aluehallituksen esitellä vastaus aluevaltuuston käsiteltäväksi ensi tilassa, viimeistään puolen vuoden kuluessa sen jättämisestä.

Bilaga

- 1 Ledamot Alaviiris och 27 andra ledamöters fullmäktigemotion om att trygga beviljande av personlig assistans på lika grunder

Tilläggsmaterial

För kännedom

Verkställighet

Beslutshistoria